

(проекти офіційних символів і знаків до їхнього офіційного затвердження розглядаються як твори та охороняються авторським правом);

– розклади руху транспортних засобів, програми телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності;

• **що перейшли у суспільне надбання**

(Після закінчення строку дії майнового авторського права та за умови дотримання особистих немайнових прав автора).

Сьогодні штат відділу нараховує 8 працівників. Це спеціалісти з багаторічним досвідом роботи. Їхнім головним завданням є забезпечення доступу до інформаційних та документних ресурсів за запитами користувачів та абонентів шляхом надання документів у тимчасове, а ксерокопії та копії на електронних носіях – у постійне користування.

Для збереження фонду у Бібліотеці діє самостійно розроблена та затверджена „Інструкція про порядок заміни втрачених (пошкоджених) користувачами (абонентами) документів із фондів Бібліотеки”, яка допомагає працівникам оперативно вирішувати питання з ліквідації заборгованості по МБА.

Підвищення комп'ютерної грамотності працівників найчастіше відбувається у процесі виробничої діяльності, але для роботи з електронної доставки документів потрібен відповідний рівень кваліфікації кадрів. Для обслуговування користувачів у новому електронному середовищі необхідні володіння різними комп'ютерними програмами, алгоритмами пошуку інформації та знання іноземних мов. Адже діяльність з ЕДД передбачає розширення і поліпшення роботи з надання документів по МБА на національному і міжнародному рівнях за рахунок використання нових технологій та розширення співробітництва між бібліотеками.

ВПЛИВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ НА РОЗВИТОК БІБЛІОТЕК РЕГІОНІВ

Виступ на Міжнародній науково-практичній конференції "Бібліотека і книга в контексті часу" (Київ, 2006)

ГЛОБАЛЬНІ всебічні зміни у суспільстві на зламі ХХ і ХХІ ст., розвиток інформаційних процесів, руйнування старих та розбудова нових суспільних відносин на території пострадянського простору, входження України у світове співтовариство як незалежної держави докорінно змінили соціальні умови та характер діяльності бібліотек.

У непростий час бібліотечна система нашої держави пережила складний етап розвитку, який пов'язаний із труднощами перехідного періоду від звичної планової економіки до роботи в жорстких ринкових умовах. Блючими були процеси децентралізації бібліотек. Виникла маса проблем правового, організаційно-методичного характеру. В той же час бібліотеки набули самостійності у визначенні своєї місії, напрямів творчої і виробничої діяльності. Вони були звільнені від диктату керівництва та ідеологічних постулатів минулого. З'явилася можли-

У 2003 р. відділ разом із загальнодержавними центрами МБА України розробив проект „Положення про національну систему міжбібліотечного абонементу і доставки документів в Україні”. Цей документ було передано на затвердження до Міністерства культури і туризму України. Але до цього часу його не затверджено.

Сьогодні українські бібліотеки відстають від бібліотек інших розвинутих країн у наданні інформаційно-бібліотечних послуг. Для того, щоб Україна стала рівноправним членом світового інформаційного співтовариства, потрібна мобілізація зусиль усіх суб'єктів її інформаційної інфраструктури, зокрема служб МБА і ЕДД, для надання користувачам таких інформаційно-бібліотечних послуг, які відповідали б темпам світового розвитку й забезпечували високий інтелектуальний потенціал нації та достойне майбутнє нашої держави.

Список використаної літератури

1. Аветисов М.А., Крамчанинов Е.В. Электронная доставка документов – проблемы и решения //9-я международная конференция “Крым–2002 «Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества»: Тр. конф., Судак, Автономная Республика Крым, Украина, июнь, 2002, Т.1. – С. 696-699.
2. Афанасьева Л. МБА: проблеми і шляхи розв'язання в умовах новітніх інформаційних технологій // Бібл. вісн. – 2002. – № 1. – С. 543.
3. Розколупа Н. Електронна доставка документів і авторське право // Бібл. планета. – 2005. – № 4. – С. 19-21.
4. Чуприна В. МБА: стан, проблеми, перспективи. // Бібл. вісн. – 2002. – № 1. – С. 53-55.

Н. Тімова

вість спрямовувати розвиток бібліотек по шляху демократизації, відповідно до реальних потреб місцевої громади, осмислити їхнє місце в житті сучасної України.

Ці роки були і періодом пошуків, напрацювання досвіду щодо впровадження нових технологій у бібліотечні процеси, періодом виявлення можливостей співробітництва з міжнародними фондами та організаціями з реалізації сучасних проектів. Складні комплексні завдання перебудови бібліотечної діяльності в цей час визначили необхідність осмислення нових пріоритетів розвитку бібліотечної справи України. І треба віддати належне, що більшу частину відповідальності за шляхи подальшого розвитку бібліотек в усіх регіонах

України, науково-методичне забезпечення їхньої діяльності взяла на себе та в міру сил і можливостей забезпечує Національна парламентська бібліотека України.

Найактуальнішими проблемами в період становлення незалежності держави було формування правової і нормативно-регламентуючої бази розвитку вітчизняних бібліотек.

Сучасна бібліотека повинна жити і розвиватись у правовому полі. Технічний прогрес, нові економічні умови функціонування, переосмислення цілей, завдань і форм роботи – все це обов'язково має бути закріплено законодавчими рішеннями.

Як головний бібліотечний заклад всеукраїнського значення НПБ України здійснила і продовжує здійснювати копітку роботу з удосконалення нормативно-правової бази бібліотечної сфери та науково-методичного супроводу реалізації чинних нормативних актів. Ця робота полягає в підготовці проектів, пропозицій до нових законодавчих документів, положень, інструкцій, концептуальних матеріалів, програмних проектів розвитку бібліотек. Співробітники книгозбірні брали участь у підготовці пропозицій до Закону України „Про бібліотеки і бібліотечну справу” (1995), у розробці подальших редакцій цього документа.

Спільно з Міністерством культури і мистецтв України спеціалістами НПБ України підготовлено перелік нормативно-правових документів, яких слід дотримуватися з метою удосконалення правової сфери бібліотечної галузі.

За останні 10 років за участю НПБ України:

- розроблено пропозиції до Програми збереження бібліотечних та архівних фондів на 2000-2005 рр., Програми поповнення бібліотечних фондів;
- визначено соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками;
- підготовлено пропозиції до проектів річної державної статистичної звітності (форма № 6-НК, форма 80-а РІК), форм обліку;
- затверджено перелік платних послуг, які можуть надавати бібліотеки.

Все це знайшло своє відображення у відповідних законодавчих документах.

На замовлення організаторів парламентських слухань з питань культури та інформаційного суспільства фахівцями Бібліотеки було надано пропозиції з питань реформування нормативно-правової сфери бібліотечної галузі.

Також не залишалися поза увагою фахівців НПБ України правові аспекти надання бібліотеками послуг з електронної доставки документів, необхідність встановлення соціальних стандартів для гарантованого фінансування бібліотечного обслуговування громадян України, а також найбільш болючі питання про місце бібліотек країни в системі державних закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти.

Працівники НПБ України намагаються вивчати, акумулювати, використовувати як вітчизняний, так і зарубіжний законотворчий досвід, відстежують всі нормативно-законодавчі документи, що прямо чи опосередковано стосуються бібліотечної галузі.

Із схваленням зустріли бібліотечні працівники країни вихід ініційованого Бібліотекою довідкового серійного видання „Законодавство – бібліотекам України”, у

випусках якого зібрано законодавчі, інструктивно-регламентуючі, методичні матеріали, правила, положення, інші правові документи, що регулюють діяльність бібліотек на сучасному етапі розвитку, і яке стало настільною книгою кожного директора.

Бібліотека – одна з найважливіших ланок людської цивілізації, є показовим елементом прогресу, його незмінним джерелом. Щоб відповідати цьому високому призначенню, треба завжди бути на рівні часу і технологічно, і матеріально, і морально, й професійно. Тому життя з кожним днем вимагає від нас нових ідей, знань, поглядів на здавалося б звичні речі.

Науково-методична робота НПБ України у різні періоди її діяльності завжди мала стратегічне спрямування, оновлювала завдання і технології, котрі формувалися та змінювалися залежно від поглядів суспільства на призначення бібліотек. Протягом багатьох років саме у науково-методичному відділі (зараз він має назву – відділ наукового аналізу і розвитку бібліотечної справи) розв'язувалися питання, які сприяли піднесенню на новий рівень вітчизняної бібліотечної справи. У відділі розроблялася методика вирішення найважливіших проблем, визначалися орієнтири і завдання, що стояли перед бібліотеками на тому чи іншому відрізку часу.

Сьогодні, виконуючи функції головного науково-методичного центру з питань бібліотекознавства для публічних бібліотек держави, НПБ України надає методичну допомогу всім, хто її потребує: це і усні консультації, і відрядження в ОУНБ для участі в регіональних заходах з підвищення професійної компетентності (дні спеціаліста, науково-практичні конференції, школи методистів), організація і проведення численних семінарів, проблемних „круглих столів”, розробка методичних рекомендацій, підготовка інформаційно-методичних видань.

Визначальними рисами науково-методичної діяльності НПБ України як закладу всеукраїнського значення є прагнення по-новому будувати свій стиль роботи з регіональними книгозбірнями, використовуючи партнерські стосунки, допомагаючи кожній бібліотеці у визначенні найбільш прийнятних для неї шляхів розвитку.

Це дало змогу сформувати нові пріоритети розвитку методичної роботи на місцях, шукати і знаходити найбільш вдалі шляхи взаємодії обласних бібліотек як методичних центрів з бібліотеками області, нові форми фахового спілкування, що сприяють зростанню професіоналізму, творчого потенціалу колективів цих бібліотек.

У результаті у системі підвищення професійної компетентності майже всіх бібліотек України почали використовуватися нові інтерактивні форми професійного навчання. В практику роботи ввійшли дискусії, тренінги, тестування, експрес-опитування, майстер-класи, творчі лабораторії, розгляди проблемних ситуацій, експертно-діагностичні аналізи діяльності книгозбірень.

Методична служба НПБ України вважає сьогодні своєю головною метою допомогти бібліотекам у вивченні та впровадженні найкращого досвіду зарубіжних колег з питань модернізації та трансформації публічних бібліотек.

З цього приводу слід відзначити видавничу діяльність Бібліотеки, яка в останні роки набула нового змісту, форм і напрямів.

З 2004 року НПБ України започаткувала серію методичних посібників „Публічні бібліотеки”. Вже побачи-

ли світ такі її випуски: «Публічна бібліотека: Місія (З досвіду різних країн. Погляд методиста)»; «Стратегічне планування (Дайджест)»; «Інформаційні послуги. Зарубіжний досвід»; «Бібліотека в соціокультурному середовищі»; «Веб-сайт: Десять кроків до успіху» тощо.

Цікавий виклад матеріалу в цих виданнях високо оцінений бібліотекарями-практиками. Посібники допомагають публічним бібліотекам у регіонах визначати свою унікальну місію, ознайомитись із досвідом роботи колег з різних бібліотек Росії, Білорусі та деяких країн далекого зарубіжжя.

Особливий інтерес для практиків становлять матеріали розділу „Бібліотечному фахівцю”, що розміщені на веб-сайті НПБ України. Роботу з наповнення цієї сторінки здійснюють досвідчені та високопрофесійні працівники відділу наукового аналізу та розвитку бібліотечної справи. Багато ідей, енергії, творчих задумів вони вкладають у розробку розділів цієї сторінки та її наповнення.

Справжнім професійним дарунком для бібліотек країни став також підготовлений фахівцями НПБ України в друкованому та електронному варіантах перший україномовний універсальний “Інформаційно-пошуковий тезаурус”, у розробці якого використані діючі міжнародні та державні стандарти, термінологічні словники, довідники.

Виконуючи координуючу функцію, провідна книгозбірня держави вже багато років готує і видає „Зведений план основних заходів бібліотек України на ... рік”, який також є корисним при плануванні і організації роботи в бібліотеках. Видання дає змогу прослідкувати події, що відбуваються в інших книгозбірнях, працювати не одноосібно, а координовано, запозичити цікаві форми роботи, запровадити у себе новачки, що для інших бібліотек вже стали традиційною практикою.

Важливим джерелом професійних знань, допомогою у забезпеченні безперервної освіти є фахова бібліотечна преса.

21 жовтня 1998 року на Всеукраїнській науково-практичній конференції „Бібліотека. Інформація. Суспільство”, організованій Українською бібліотечною асоціацією, відбулась неординарна подія – презентація нового фахового часопису «Бібліотечна планета», започаткованого фахівцями НПБ України. Бібліотека давно мріяла і в певні часи ставила за мету випускати такий журнал. Це прагнення здійснилося.

Фахівці регіональних бібліотек дуже раділи заснуванню нашого українського професійного часопису і виходу в світ його першого номера. Проїшло майже вісім років, і ми вже тримаємо 32 номер цього журналу.

Видання було задумано як таке, що поєднує інтереси практиків і науковців, спеціалістів з бібліотечно-інформаційної діяльності будь-якої галузі. І засновникам це вдалося зробити. Сьогодні можна з впевненістю стверджувати, що творці «Бібліотечної планети» за роки її існування реалізували концепцію часопису, призначеного для всіх категорій бібліотечних працівників. Сьогодні цей науково-виробничий журнал має своє обличчя, традиції, авторів і головне – своїх прихильників, серед яких і бібліотечний персонал Дніпропетровщини.

За цей час в ньому було надруковано понад 700 публікацій. Журнал намагався всіляко сприяти практикам у вирішенні існуючих проблем, визначенні актуальних на-

прямів діяльності і шляхів розвитку своїх закладів. Про це свідчать понад 150 різноманітних рубрик, які висвітлюють досвід роботи бібліотек України. На сторінках часопису відзеркалюються основні загальнотеоретичні засади і перспективи розбудови бібліотечної справи в країні, висвітлюються міжнародні взаємозв'язки бібліотек та їхнє співробітництво з благодійними фондами.

Корисною для нас, практиків, була також значна кількість статей, пов'язаних із підвищенням професійного рівня бібліотечних кадрів, соціального престижу бібліотек і бібліотекарів, питаннями бібліотечного та довідково-інформаційного обслуговування, знайомство з особистостями – лідерами бібліотечної справи в Україні, з досвідом роботи в регіонах.

Приємно відзначити, що за географічним принципом найбільша кількість публікацій (31) висвітлюють досвід роботи бібліотек Дніпропетровської області (Рівненської – 26, Миколаївської – 24, Донецької – 23, Кіровоградської – 21, Луганської – 20, Львівської – 13, Тернопільської – 12, Вінницької – 7).

За матеріалами журналу вже можна писати історію вітчизняної бібліотечної справи минулого і сучасності. І сьогодні є об'єктивні підстави вважати, що в бібліотечному світі України це видання здобуло позитивну репутацію.

Крім цього, Бібліотека готує велику кількість видань, серед яких слід відзначити збірники за підсумками наукових досліджень, методичні рекомендації з питань бібліотечної справи, науково-допоміжні, ретроспективні, аналітичні бібліографічні покажчики, дайджести бібліотечної проблематики. Щорічно загальна кількість назв складає понад 100. Зокрема, тільки протягом 2005 року вийшло в світ 130 видань. Безперечно, це вагомий внесок у розвиток вітчизняного бібліотекознавства, бібліотечної справи в країні.

НПБ України як провідна установа у сфері національної бібліографії продовжує важливу роботу зі створення повного бібліографічного репертуару української книги, який покликаний забезпечити для всіх регіонів України загальнодоступність вітчизняної документної інформації.

Плідно працюють на відродження національної історії і культури, полюбилися читачам серії бібліографічних покажчиків „Шестидесятники: профілі на тлі покоління” та „Видатні діячі української книги”.

Від зайвих пошуків звільнили бібліографи НПБ України наукових працівників, підготувавши систематизовані покажчики змісту журналів, до яких тривалий час читачі не мали доступу, а саме „Визвольний шлях” (за 50 років), „Червоний шлях” (1923-1936).

Важливе значення на сучасному етапі розвитку держави і велику допомогу в обслуговуванні користувачів регіонів України надає бібліографічний довідник „Календар знаменних і пам'ятних дат”, який готується із залученням відомих у країні спеціалістів з історії, культури, науки і техніки. Таке співробітництво збагачує видання аргументованими оцінками, маловідомими фактами і матеріалами, що публікуються вперше. Календар має високий читачий рейтинг і ми завжди чекаємо його в регіонах.

Національна парламентська бібліотека України виконує також функції центру науково-дослідної роботи з актуальних проблем бібліотекознавства та бібліогра-

фознавства. За останні 15 років нею було організовано і проведено понад 30 мікро- і макродосліджень як у масштабі країни, так і локальних – в регіонах. Тематика розвідок відрізнялася багатоплановістю та різноманітністю. Найбільша увага приділялася вивченню питань, що постали перед бібліотеками у зв'язку з розвитком ринкових відносин.

В умовах національного і культурного відродження України пріоритетного значення набуває новий напрям дослідницької діяльності – вивчення історії вітчизняної бібліотечної справи.

Враховуючи це, НПБ України підготувала методичні рекомендації: „Вивчення історії обласної бібліотеки” (К., 1993), в яких викладено науково обґрунтовані підходи і напрями історичних досліджень у бібліотеках. Ці рекомендації стали в пригоді регіональним бібліотекам України і сприяли активізації їхньої науково-дослідної роботи з історії своїх книгозбірень.

Наслідком і показником інтенсивного розвитку досліджень стану бібліотечної справи в регіонах стала активізація пошукових робіт, створення музеїв історії бібліотек, проведення науково-практичних конференцій регіонального, міжрегіонального рівнів, присвячених ювілеям книгозбірень.

Так, за останні роки в межах відзначення ювілейних дат проводили конференції: Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького, обласні універсальні наукові бібліотеки – Вінницька, Дніпропетровська, Херсонська, Житомирська, Миколаївська, Закарпатська, Рівненська. За результатами досліджень підготовлено різноманітні матеріали з історії бібліотек, розкрито маловідомі сторінки їхньої діяльності у різні періоди, опубліковано історичні нариси, покажчики видань цих закладів і літератури про їхню діяльність, буклети, статті, путівники по бібліотеках.

Важливою складовою цієї роботи стало видання НПБ України унікальних за змістом збірників наукових статей та матеріалів досліджень „Історія бібліотечної справи в Україні”. Наведені в них публікації висвітлюють питання історії формування бібліотечної мережі різних регіонів країни, створення та функціонування окремих бібліотек у різні історичні періоди.

Заслугує на увагу також ініціатива фахівців Бібліотеки щодо організації і проведення конкурсів на кращу науково-дослідну роботу ОУНБ. У двох конкурсах, що вже відбулись (1995, 2000), брали участь бібліотечні фахівці з різних регіонів країни.

Великий інтерес бібліотекарів-практиків викликали і «Збірники робіт переможців конкурсу на кращу науково-дослідну роботу» серед ОУНБ України та «Огляди науково-дослідної роботи наукових бібліотек та вищих навчальних закладів культури України в галузі бібліотечкознавства, бібліографознавства і основ книгознавства» за певні періоди часу. Ці збірники стали корисними для багатьох бібліотечних фахівців і науковців.

Використовуючи досвід колег, подібні збірники починають видавати обласні універсальні наукові бібліотеки, які все частіше організовують і проводять конкурси науково-дослідних робіт. Прикладом можуть служити збірник „Синтез ідей, традицій, інновацій”, підготовлений Дніпропетровською ОУНБ за підсумками конкурсу науково-дослідних та науково-практичних робіт, прове-

деного серед фахівців бібліотеки, а також видання „Бібліотека і особистість” (серія „Особистості ДОУНБ”), видане до 170-річчя від дня заснування закладу.

Треба відзначити, що в науково-дослідній роботі НПБ України в останні роки з'явилися нові важливі теми. Це питання управління бібліотекою, застосування менеджменту і маркетингу в бібліотечній діяльності, бібліотечного сервісу та платних послуг, автоматизації бібліотечних процесів, удосконалення бібліотечних технологій та ін. Необхідність їх вивчення сьогодні викликана новачками, що з'явилися в країні і в бібліотечній галузі.

За рекомендаціями НПБ України обласні наукові бібліотеки протягом останніх 2 років брали участь у дослідженні «Комплектування обов'язковим примірником документів України: повнота їх надходжень до ОУНБ». Використовуючи програмно-методичну документацію, підготовлену НПБ України, регіональні бібліотеки здійснили розвідку «Вивчення незадоволеного попиту на вітчизняну книжкову продукцію».

Для підготовки відомостей до бази даних «Українська бібліотечна серія» на замовлення НПБ України було проведено дослідження «Пріоритети у попиті читачів ОУНБ», яке дозволило скласти списки художніх та публіцистичних творів і книг з українознавства, літературознавства, мовознавства, історії, культури та релігії України, які бажано видати в “Українській бібліотечній серії”.

Сьогодні, знову ж за рекомендаціями НПБ України, регіональні книгозбірні намагаються вивчати найбільш значущі для подальшого розвитку галузі питання формування, збереження та використання документних ресурсів; проблеми, що пов'язані з вивченням фізичного стану фондів; відповідності фондів бібліотек інформаційним потребам суспільства та світовим нормам розвитку регіональних публічних бібліотечних закладів; використання комп'ютерних технологій у бібліотечно-інформаційній діяльності, які не тільки прискорюють обслуговування користувачів і підвищують його якісний рівень, але й відозначають весь комплекс існуючих технологій.

Окремо хотілося б сказати і про створену при НПБ України ще на початку 90-х років минулого століття соціологічну службу, яка, крім безпосередньої дослідницької діяльності, проводить значну науково-методичну роботу. Завдяки їй бібліотеки України сьогодні мають можливість використовувати у своїй роботі створені методичні рекомендації «Організація роботи соціологічної служби в бібліотеках», методичні поради «Організація соціологічних досліджень в бібліотеках», а також періодичний інформаційно-аналітичний бюлетень „Соціологічні дослідження в бібліотеках”. Регіональні бібліотеки мають у своїх фондах вже 30 його випусків.

Неможливо сьогодні не відзначити активну роль фахівців Бібліотеки як організаторів та співорганізаторів всеукраїнських науково-практичних конференцій, міжнародних форумів з актуальних проблемних питань розвитку бібліотечної справи, традиційних щорічних стратегічних конференцій-нарад директорів національних, державних, обласних універсальних наукових бібліотек, які проводяться на базі провідних книгозбірень країни.

На всіх цих інформативних і корисних для спеціалістів форумах завжди звучить багато нових ідей, пропо-

зицій, варіантів практичного вирішення того чи іншого питання щодо визначення подальших шляхів розвитку бібліотечної справи в Україні.

Тільки за роки незалежності Бібліотекою було ініційовано та проведено понад 40 таких зібрань. За цим стоїть величезна копітка робота всього колективу.

Звернувшись до збірників матеріалів цих конференцій, ми маємо змогу переконатись, що колектив НПБ України має величезний інтелектуальний потенціал. Погляди бібліотечної спільноти зорієнтовані на Національну парламентську – як головний науково-методичний центр.

Розвиток сучасної бібліотечної справи України багато в чому зумовлюється подвижницькою працею численних професіоналів. У кожній бібліотеці завжди є талановиті фахівці, які своїми конкретними справами визначають обличчя книгозбірні, її місце у суспільстві.

Бібліотечній громадськості країни добре відомі, передусім завдяки реальному внеску у розвиток бібліотечної галузі, бібліотекознавства, втіленому у багатьох корисних справах і наукових здобутках, найавторитетніші, знані та шановані фахівці НПБ України, які колись працювали або й зараз працюють у Бібліотеці. Це Василь Степанович Бабич, Анатолій Петрович Корнієнко, Тамара Ізмайлівна Вилегжаніна, Зоя Іванівна Савіна, Олена Костянтинівна Александрова, Інна Олексіївна Цуріна, Ніна Олександрівна Гудімова, Євдокія Кононівна Бабич, Валентина Василівна Патока та багато інших.

Весь колектив НПБ України заслуговує сьогодні схвалення, визнання, любові своїх колег та вдячних читачів і спроможний на подальшу плідну роботу задля розвитку й процвітання нашої держави.

ЦЕНТР ЗНАНЬ ТА ІНФОРМАЦІЇ

БІБЛІОТЕКИ У СУСПІЛЬСТВІ

І. Лешнівська, Г. Малишева

З А останні роки на державному рівні прийнято ряд документів, спрямованих подальший розвиток демократії, реалізацію громадянами України своїх конституційних прав на вільний доступ до інформації.

Центром інформаційно-бібліографічних знань у Жовківському районі Львівської області є районна бібліотека для дорослих, у фонді якої зберігаються 24 тис. різногалузевих книжок, газет та журналів.

Інформаційна діяльність бібліотеки будується на основі „Комплексної програми інформатизації Жовківського району” (2003), основними завданнями якої є підвищення рівня інформованості, правової культури населення з питань місцевого самоврядування, відкритості, демократизації суспільства.

Перший розділ Програми присвячений інформуванню органів місцевого самоврядування через інформаційний регіональний центр „Влада – населення” при ЦБ та довідково-інформаційні бюро при бібліотеках-філіях сіл Гійче, Забвір'я, Туринка, Нова Кам'янка, Кунин, Смереків, Бишків, Магерів, Куликів, Раваруська. Позитивним моментом Програми є врахування стану документного фонду ЦБС, його кількісних та якісних показників, поповнення як книжковими, так і періодичними виданнями.

Про серйозний підхід до проблеми свідчить і визначення кола користувачів (по 10 у ЦРБ і бібліотеках-

філіях) – постійних споживачів інформації, серед яких райдержадміністрація, районна прокуратура, державна податкова інспекція, відділ соціального захисту населення, служба у справах неповнолітніх та молоді тощо. Їхнє інформаційне забезпечення здійснюється шляхом підготовки інформаційних списків літератури.

Визначити теми запитів для інформування допомогли такі форми соціологічного дослідження, як опитування і анкетування. Найбільший попит мають теми: „Законодавчі основи місцевого самоврядування та державного управління”; „Прокурору на замітку”; „Етика держслужбовця”; „Нове в законодавстві України”; „Законодавство про молодь”; „Соціальний захист населення” тощо.

Другий розділ Програми визначає пріоритети в інформуванні населення з питань діяльності місцевих органів виконавчої влади, розширення бібліотечно-інформаційного сервісу для владних структур міста, району, села.

Зокрема йдеться про:

– аналітичне інформування органів місцевої влади;

– проведення Днів інформації „Від влади – населенню”;

– оформлення різновидових книжкових виставок із центру „Від влади – населенню”, організація при них довідкового столу, підготовка інформ-досьє „Юридичний мінімум”;

– створення кутків інформації „Книги для Вас” у прокуратурі, по-

датковій інспекції, соціальній службі для молоді, відділі соціального захисту населення;

– підготовка бібліографічних списків, прес-дайджестів, інформ-досьє за темами: „Нове у періодиці з питань місцевого самоврядування”, „Новинки тижня”, „На допомогу податківцю”, „Прокурору на замітку” тощо;

– видання бюлетеня „Нові надходження у бібліотечний фонд Жовківської ЦБС”

– проведення годин гласності з представниками владних структур.

Третій розділ Програми стосується забезпечення бібліотек новітніми інформаційними технологіями, координаційної діяльності ЦБ, поглиблення фахового рівня бібліотечних працівників шляхом проведення семінарів „Бібліотека. Влада. Населення”, підвищення поінформованості населення з питань місцевого самоврядування за допомогою публікації серії інформаційних матеріалів у місцевому часопису.

Комплексна програма інформатизації району дозволила більш фахово і предметно підійти до проблеми інформаційного забезпечення органів влади, населення. Діяльність бібліотек у цьому напрямі стала більш системною, динамічною, перспективною, а тому результативною.